

OUDE TIJDEN HERLEVEN

VINYL IS NIET MEER WEG TE DENKEN EN VEROVERT LANGZAAM MAAR ZEKER TERREIN. STEEDS VAKER NEMEN CD ZAKEN LP'S IN HET ASSORTIMENT OP.

Ach die goede oude tijd! Zaterdags met je vrienden op pad om de nieuwste LP's te beluisteren. Een vast patroon. Met de trein naar Amsterdam – Concerto en Boudisque, terug langs Weesp en Bussum om vervolgens de laatste halte – een aantal platenzaken in Hilversum, waar je een plaat uit de rekken pakte en die in een speciaal daarvoor ingericht kamertje kon gaan beluisteren. Langzaam groeide op die manier de platenverzameling. Wie kent dat niet. Tot de opkomst van de CD. Toen werden door velen de platen naar zolder gebracht en werd de hele verzameling weer zoveel mogelijk op het nieuwe medium aangeschaft. Daarna kwamen computers en mediaspelers waarbij de muziek op een harde schijf werd gezet en de cd's op hun beurt naar zolder gingen.

Zoals al eerder beschreven zijn er uit die tijden nog vele "zonderlingen" overgebleven, zij draaiden nog gewoon LP's. En hebben vaak een peperdure installatie om de laatste restjes muziek uit de grammofoonplaat te halen. Het luisteren naar een LP op een dergelijke installatie is nauwelijks te overtreffen. De gangbare opinie is dat met een CD (bijna) hetzelfde resultaat is te behalen, maar dan zul je wel een net zo peperdure CD speler moeten gebruiken. Vooral live muziek krijgt op een goede installatie een prachtige extra dimensie. Het komt geregeld voor dat ik een

hele avond alleen maar live albums afspeel. Zelfs meer dan 30 jaar oude bootleg opnamen van Pink Floyd blijken nog fantastisch te kunnen klinken. Deze bootlegs zijn vooral op LP te verkrijgen tegen bijna exorbitante prijzen. Honderd euro of meer voor een kleine 40 tot 50 minuten muziek is geen uitzondering. Maar goed, het is wel smullen voor de liefhebber.

Audio of beeld

Een ander vorm om van live muziek te genieten is de concertregistratie op DVD. Hierbij hoor je de artiest niet alleen live, maar je kunt hem of haar tevens bezig zien. Optimaal in dat geval is een projector met een groot scherm in een donkere kamer en een goede surround installatie. Bij het kijken naar een DVD zijn de hersenen zo druk bezig met het verwerken van de beeldinformatie dat er geen capaciteit is om te luisteren naar de microdetails in de muziek. Met andere woorden, de kwaliteit van het geluid mag een paar tandjes minder zijn. Het gaat daarbij vooral om de sfeer, de show, de effecten (zowel audio als video) en wat er allemaal op het podium gebeurt. In het algemeen zie je dan ook dat men binnen een budget een installatie optimaliseert voor het afspelen van LP's en CD's, of voor het afspelen van DVD's. Dit heeft vooral te maken met het opstellen van, en de grootte van, de luidsprekers, het voorkomen van digitale stoorsignalen in een analoge installatie en hoe de huisgenoten al dan niet gecharmeerd zijn van een grote hoeveelheid techniek in de huiskamer. Slechts een enkeling krijgt het voor elkaar een speciale videoruimte te bouwen met daarnaast een speciale ruimte voor het afspelen van LP's of CD's op het hoogste niveau.

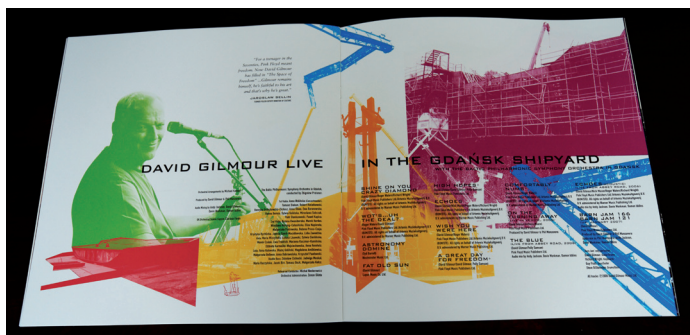
Fervente high-end specialisten zijn in het algemeen van mening dat het nauwelijks mogelijk is een perfecte installatie samen te stellen die zowel analoog als digitaal op het hoogste niveau kan presteren.

Na deze inleiding heeft u wellicht wat meer begrip voor het onlangs ontstane dilemma. Het gaat daarbij om de registratie van een concert dat David Gilmour (ex Pink Floyd) in Gdansk heeft gegeven. Dit concert is uitgebracht op CD/DVD (3, 4 of 5 schijven) en op LP (5 elpees). Men kan rustig stellen dat dit een must is voor iedere fan

van Pink Floyd, maar dat het prijskaartje toch wel even de wenkbrauwen doet fronsen. Voor optimaal luisterplezier dien je de LP's te hebben. Voor optimaal kijkplezier de DVD. Daar een kennis onlangs de DVD versie had aangeschaft ben ik eerst maar gaan kijken. In een donkere kamer met projector met groot scherm, surround geluid, bioscoopstoelen, drank in de bekerhouder, nootjes onder handbereik, genieten van het concert alsof je er zelf bij bent. Het kijken naar een DVD in een thuisbioscoop via een projector is toch wel een heel andere beleving dan via een televisie. Wanneer je dat eenmaal hebt ervaren wil je DVD's alleen nog maar via de projector afspelen. Overigens is het nuttig te beseffen dat speelfilms en muziek dvd's op belangrijke punten van elkaar verschillen. Speelfilms worden opgenomen met de duurste apparatuur met goede belichting. Dat resulteert in een fantastische beeldkwaliteit. Een dure HD projector is voor de film liefhebber dan ook zeer de moeite waard. Muziek DVD's zijn in het algemeen gemaakt met eenvoudiger camera's met weinig licht. Ofwel, de uiteindelijke opnamekwaliteit van een muziek DVD is vergeleken met een speelfilm een stuk minder en soms zelfs slecht. U kunt daarom, wanneer u hoofdzakelijk muziek DVD's afspeelt, prima uit de voeten met een HD ready projector. Die kosten momenteel ongeveer een derde van een full HD projector. Testen bij

een bekende audio-video zaak in Hilversum bevestigde overigens het beeld dat het niet zinvol is om € 20.000,- in een projector en scherm te investeren als je hoofdzakelijk muziek dvd's afspeelt. Bij nadere bestudering van de DVD set blijkt dat een van de dvd's gebruikt kan worden om verbinding te leggen met de website van David Gilmour om een groot aantal nummers te downloaden. Daarnaast zijn er nog wat prachtige opnamen bij hem thuis in de studio te bekijken en te beluisteren. En verder is er een album in surround opgezet. Geen beeld, alleen muziek. Om daar allemaal gebruik van te kunnen maken heb je dus een flinke hoeveelheid apparatuur nodig.

Zoektocht naar "Gilmour"

De kwaliteit van de muziek (uiteraard kende ik de nummers al van zijn andere platen/cd's) bleek dermate goed dat ik besloot tot de aanschaf van de gelimiteerde LP set. Dat zijn 5 LP's. Zowel de DVD als de LP versie bleken niet eenvoudig leverbaar. De bekende site muziek.nl had de set in backorder staan. Dus maar besteld. Maar helaas. Het bleek na geruime tijd dat de set niet meer leverbaar was. Het werd netjes opgelost door muziek.nl en het geld werd teruggestort. Dat betekende dus op zoek. Nu is er een zeer ruim gesorteerde platenzaak in Amsterdam, RecordFriend gevestigd in de Sint Antoniebreestraat. Naast veel nieuw audiofiel vinyl is er ook een grote sortering tweedehands. En vaak van goede kwaliteit.

Een graantje meepikken

Dat is overigens wel eens anders. Kringloopwinkels hebben het nieuwe goud ook ontdekt en menen maar dat zij er onrealistische prijzen voor kunnen vragen. Zo was ik laatst in een kringloopwinkel in Soest en zag daar van Rare Earth de live en studio LP staan. Ooit gehad, weggedaan maar dit was het moment om deze opnieuw aan te schaffen. Bij controle bleek dat er een behoorlijke kras op het eerste nummer was te zien. Beter gezegd, een krater. En om daar nu een element van een paar duizend euro zijn kunsten op te laten tonen leek mij geen goed idee. De

rest van de LP zag er afspeelbaar uit. Dus maar eens naar de toonbank om te vragen wat deze LP nu moest kosten. Zonder dralen antwoordde de dame van de winkel dat dit 20 euro was. Als ik de krater laat zien blijft zij toch volhouden dat de LP 20 euro moet kosten en dat op beurzen de LP veel duurder is. Klopt mevrouw, maar dan zijn ze wel afspeelbaar! Jammer dat we steeds vaker zien dat in kringloopwinkels men geen verstand van zaken heeft maar wel meent de prijzen te kennen. Blijkbaar hebben ze de LP prijscatalogus. Die ik "toevallig" ook heb. Mochten ze het lezen dan hierbij een tip: mint betekent plaat en hoes in uitstekende staat! En als hoes of plaat of beide in mindere staat zijn dan wordt de prijs snel lager.

En daar staat dan de gelimiteerde LP set te wachten op zijn koper

Nu, ook RecordFriend bleek de set niet meer te hebben. Concerto – ook weer begonnen met LP's - had hem ook niet. De laatste poging leidde mij naar RAF in de Rijnstraat. Een van de beter gesorteerde CD zaken waar je in het algemeen goed slaagt in het vinden van ook minder gangbare muziek. Ook RAF heeft voorzichtig haar eerste schreden op het vinyl pad gezet. Een nog beperkt assortiment is er te vinden. Tot mijn grote vreugde echter hadden ze de gelimiteerde LP set van Gilmour staan. In mijn gesprek met de verkoper wist deze mij te vertellen dat de distributeur met deze set gestopt was.

Nu, op moment van schrijven stonden er nog een paar exemplaren. Dus als u de set nog wilt bemachtigen loont het mogelijk de moeite eens bij RAF te gaan kijken (of contact op te nemen).

Ach, goede tijden herleven

Zoals in de jaren zeventig is het (nog) niet. Nu is de speurtocht naar LP's beperkt tot een beperkt aantal platenzaken. Afgezien van de beurzen en het Waterlooplein. Gelukkig komen er steeds meer zaken die vinyl in hun assortiment opnemen. Het is ook al geruime tijd zo dat bijna alles naast CD ook weer op LP wordt uitgebracht. Dat de LP's duurder zijn komt door de beperkte oplage en de betere kwaliteit. Als je bepaald werk wilt hebben en twijfelt om het aan te schaffen is de kans echter groot dat de oplage verkocht is. En dat betekent dan lange zoektochten en de kans dat je meer moet betalen.

Maar terug naar de LP set van David Gilmour, onze gitarist die Syd Barrett bij Pink Floyd verving. Een prachtig uitgevoerde box. Voorzien van een mooi boekwerk met foto's en voor degenen die hun geschiedenis niet kennen een overzicht van het ontstaan van Solidarnosc tot aan het 25 jarig bestaan in 2005. Reden waarom David Gilmour

in augustus 2006 een concert gaf op de scheepswerf in Gdansk. We treffen bekende nummers aan uit de Pink Floyd periode: Comfortably Numb, Echoes, Astronomy Domine, (Take a) Breath en vele anderen. Daarnaast wordt integraal het album On an Island van Gilmour zelf gespeeld.

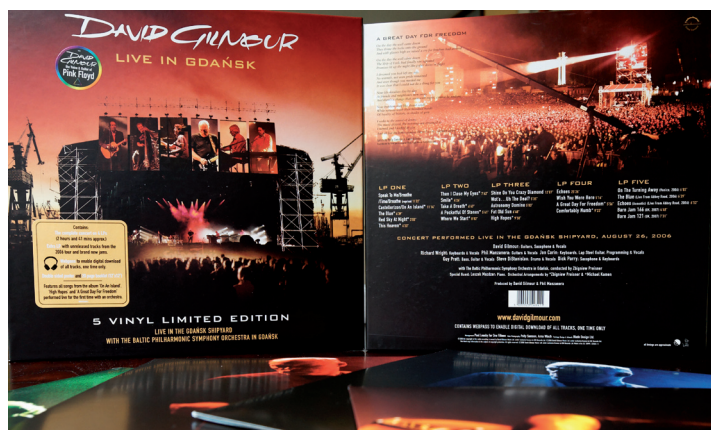
De test set

Ik speel de LP's af op de Transrotor Fat Bob (TMD, dubbele motor) met een Jan Allearts MC1 Boron element (afgeregeld door Audio Selectief in Sneek) op een actieve set van het merk van Medevoort met de REQ luidsprekers (drieweg line source luidsprekersysteem, elektrostatische mid-hoogunit, antiresonantie laagtechniek, 6x 8" sub-laagunit speciale uitvoering, 6x 8" laagunit speciale uitvoering) Versterking vindt plaats met dynamische klasse A monoblokken die 450Watt leveren die ieder apart zijn geschakeld op de electrostaten en een gemodificeerde geïntegreerde eindversterker die ruim 235 Watt in dynamische klasse A levert per kanaal op de laag units. Deze 3 eindversterkers worden via een gemodificeerd wisselfilter aangestuurd door de gemodificeerde CA450 voorversterker. Alle bekabeling en interlinks zijn van het type SC Q (hierover heeft u een beperkte test kunnen lezen in het voorgaande nummer van HVT). Als phonovoorversterker gebruik ik de Bluenote Phono2. Voor vergelijking van de CD gebruik ik de Bluenote Stibbert MK111 (hybride met buizen). Voor de noodzakelijke rust is er een aparte audiofiele stroomgroep (Siemens) beschikbaar en alle contactdozen en stroomkabels zijn van hoogwaardige silverwire kabels van het merk van Medevoort. Tot slot staat er een vM netwerkfilter in het systeem dat analoge en digitale bronnen scheidt op.

In deze high-end set zijn alle componenten volledig op elkaar afgestemd en ingeregeld.

Van Medevoort levert op verzoek van de klant specifieke modificaties die het hoge niveau van de apparatuur nog een trede hoger plaatst. In deze set werd gespeeld met de beste modificaties die van Medevoort heden als extra optie biedt. Hoewel de standaard uitvoering meer dan naar behoren presteert is de modificatie een werkelijke aanwinst. De investering is het zeker waard. Door de expert Henk Niemeijer van Audio Selectief is in de SME arm van de Fat BOB het element van JA perfect afgesteld en de BOB is perfect afgesteld. Henk is zeer bekend en regelt zelfs voor de importeur van Transrotor de draaitafels af. Een secuur werkje dat al gauw een paar uur in beslag neemt. Liefhebbers van draaitafels zullen hun weg naar Sneek al hebben gevonden. Overigens, in Hardewijk hebben we Ketelaar met zijn meer dan bekende analoogdagen. Deze vinden dit jaar in november plaats en het is altijd weer een belevenis om de vele "oudjes" – eh ja, draaitafels en publiek – te zien. Prachtige draaitafels uit een wat verder verleden blijken na een service beurt weer prima te presteren. Natuurlijk, je mag ze niet vergelijken met de hedendaagse draaitafels. De techniek is immers de afgelopen tientallen jaren sterk verbeterd.

Nostalgie. Zo kwam ik een prachtige Philips 312 tegen die

ik vroeger heb gehad. Dat was er een die met tiptootsen werkte. Schitterend en ook nog eens een goede kwaliteit. Hoe verrassend was het toen ik het binnenwerk te zien kreeg. Dat was niet veel bijzonders. Toch heb ik zeer veel plezier aan die platenspeler beleefd.

Nu, hoe staat het nu met die Lp set vraagt u? Ik kan kort zijn. De originele studio LP On an Island is – vind ik – goed maar mist emotie. De nummers nu horende op de live uitvoering geeft veel meer belevenis. Prachtige vette gitarsolo's van David. De bekende Floyd nummers worden prachtig vertolkt. Al blijf ik de originele uitvoering van Pink Floyd zelf prefereren. Ongetwijfeld heeft u als fan de 4 LP boxset Echoes the best of Pink Floyd. In een ongekende geluidskwaliteit. Heel wat beter dan de speciale LP uitvoering van Dark Side of the Moon, die geluidsmatig te wensen over laat. Dan is de originele LP beter. Tot slot, de gelimiteerde set biedt ook 2 "schuuropnametjes", de zogenaamde Barn Jam sessies 166 en 121. Alleen daarvoor zou u de boxset al willen aanschaffen. Fabuleus. Jammer dat Gilmour niet meer van deze sessies uitbrengt. Maar wie weet volgt dat nog eens. Aan de nummering te zien heeft hij er voldoende.

Vinyl blijft overtuigend en biedt op een daarop toegesneden high-end set toch net meer emotie en betrokkenheid dan een CD kan doen. Hoe goed de CD speler ook is. En ik heb veel dure (< € 15.000,-) spelers mogen beluisteren. Daarentegen zijn de topdraaitafels van tegenwoordig ook aan de prijs. De nieuwe Raven van € 35.000,-, een Transrotor van € 40.000,- of wilt u ze nog duurder?

Dat kan zonder moeite. Waar het echt om gaat is dat u plezier beleeft aan uw muziek. Aan het bekijken van de hoezen, het lezen van de teksten, de rust die het opzetten van een LP met zich mee brengt. U kan namelijk niet even snel naar een ander nummer zappen.

Maar we dwalen af. Terug naar het concert van Gilmour. En de vraag of audio of beeld nu meer emotie geeft. Tja, twee totaal verschillende media. Maar geef mij om echt emotie en betrokkenheid te ervaren maar audio op een high-end set. Daar kan geen muziekvideo of CD tegen op. Ik sluit het artikel af en draai de LP om en waan me even in Gdansk.

R.Schalkwijk: © tekst en fotografie